

מבטלם, אבל בנשואה צריך מיאון מפורש.
הגמרא מנסה לפשוט את הספק ממעשה שהיה: **תא שמע, דבְּלָתִיהָ**
דְּאִמְרֵי – כלותיו של אבדן ו- שהיו קטנות מרדו בבעליהן.
שְׂדֵר רַבִּי זוּגִי דְרַבְּנָן – שלח רבי שני תלמידי חכמים לְמִיבְדְּקֵיהֶוּ –
לבודקם, אם נשאו במרדן. **אִמְרֵי לְהוּ נָשִׁי** – אמרו הנשים שישבו
שם לכלותיו של אבדן, **חֲזוּ נְכָרֵיכֹו דְקָאֲתוּ** – ראו את בעליכם
שבאו, **אִמְרֵי לְהוּ** – ענו להן הקטנות, **נִהְיוּ נְכָרֵיכֹו דִידְכוּ** – שיהיו
הם הבעלים שלכם. **אִמְרֵי רַבִּי אֵין לָךְ מִיָּאון דְּזִל מְנָה**. מבררת
הגמרא: **מָאִי לָאן דִּהְוָה נְסִיכָא** – האם לא מדובר בכלותיו
הנשואות של אבדן, ומוכח שמיאון קל מפקיע גם נישואין. דוחה
הגמרא: **לֹא**, אין ראייה מכלותיו של אבדן, משום דִּהְוָה מִיבְדְּשָׁא
קְדוּשָׁא – שיתכן שהן היו רק מקודשות ולא נשואות, ולכן הועיל
מיאון קל.
הגמרא קובעת הלכה: **וְהִלְכָה בְּרַבִּי יְהוּדָה בְּן בְּתִירָה**, שמיאון קל
מועיל וְאִפִּילוּ בְּנִישׁוּאִין דְקָמָא – ואף אם היתה הקטנה נשואה
לראשון.
שנינו במשנה: **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר וכו'** אין מעשה קטנה כלום, ואין
דינה אלא כמפותה. הגמרא דנה בשיטת רבי אליעזר בנישואי
קטנה: **אִמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה אִמְרֵי שְׂמוּאֵל, חוּזְרִי עַל כָּל צְדָדֵי חֲכָמִים,**
חזרתי ובדקתי בדברי החכמים לראות האם בכל הדינים שבין איש
לאשתו הקטנה, מתקיימת שיטתם בענין נישואי קטנה, **וְלֹא מִצְאִיתִי**
אֶדָם שֶׁהָשִׁיחַ מִדּוּתֵי בְּקֻמָּה – שכל הדינים תואמים את שיטתו,
בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הסובר שנישואי קטנה אינם כלום. **שְׁהֵרִי עֲשָׂאָה רַבִּי**
אֱלִיעֶזֶר [את הקטנה שנישאת] **בְּמִטְלֵת עֵמֹו בְּחֶזֶר, כְּלוֹמֵר לֹא**
כֹּאשֶׁה נְשׂוּאָה, וְעוֹמֶדֶת מְחִיקוּ שֶׁל בַּעֲלָהּ הַיִּשְׂרָאֵל לֹאחֶר שֶׁבֹא
עֲלֶיהָ וְסוֹבֵלֶת וְנוֹטְהֶרֶת וְאוֹכֵלֶת בְּתְרוּמָה לְעֶרֶב, אִם הִיא בֵּת כֹּהֵן
שֹׁאכֵלֶת בְּתְרוּמַת בֵּית אֲבִיהָ.
הברייתא מפרטת את שאר הדינים הנובעים משיטת רבי אליעזר:
תֵּנִיא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אֵין מַעֲשֶׂה נִישׁוּאִין שֶׁל קָמָה בְּלוֹם, וְלִכֵּן
אֵין בְּעֻלָּה זְכָאִי לֹא בְּמִצְיָאתָהּ וְלֹא בְּמַעֲשֶׂה יְדֵיהָ וְלֹא בְּחִפְרֵת נְדָרֶיהָ,
וְאֵינוּ יוֹרֶשֶׁה, וְאֵין מִיטְמָא לָהּ. כִּלְלוּ שֶׁל דָּבָר אֵינָה כֹּאשֶׁתוֹ לְכָל דָּבָר,
אֵלָא שֶׁאִם הִיא רוצה לצאת ממנו צְרִיכָה מִיָּאון. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר,
בְּעֻלָּה זְכָאִי בְּמִצְיָאתָהּ וּבְמַעֲשֶׂה יְדֵיהָ, וּבְחִפְרֵת נְדָרֶיהָ, וְיוֹרֶשֶׁה,
וּמִיטְמָא לָהּ לֹאחֶר מִיתָה אִם כֹּהֵן הוּא. כִּלְלוּ שֶׁל דָּבָר, הֲרִי הִיא
כֹּאשֶׁתוֹ לְכָל דָּבָר, אֵלָא שִׁינְעָא בְּמִיָּאון וְאֵינָה צְרִיכָה גַּט.
אִמְרֵי רַבִּי נְרָאִין – מסתברים יותר דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִדְּבָרֵי רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ, לִפִּי שְׂרָבִי אֱלִיעֶזֶר הָשִׁיחַ מִדּוּתֵי בְּקֻמָּה, וְלִדְעֵתוֹ בְּכָל
הַדִּינִים שֶׁבֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, הוּא סוֹבֵר שֶׁאֵין מַעֲשֶׂה קִטְנָה כְּלוֹם וְהֵם
אֵינֶם נִחְשָׁבִים לְנִשְׂאוֹיִם, וְאֵילוּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ חָלַק, כְּלוֹמֵר חִילַק בֵּין
הַדִּינִים. שׂוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: מָאִי חָלַק – בְּמֵה חִילַק רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מְשִׁיבָה
הַגְּמָרָא: אֵי לִדְעֵת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ קִטְנָה שֶׁנִּישְׂאָת אִשְׁתּוֹ, הִיא, כְּלוֹמֵר
דִּינָה כְּנִשְׂוָאָה לְכָל דָּבָר, תִּבְעֵי גַּט – תִּצְטָרֵךְ גַּט כְּדִי לְצֵאת כָּל
אִשֶּׁת אִישׁ, וְאִם מְצִינוּ שֶׁהִיא יוצאת במיאון על כרחך שאינה
כְּנִשְׂוָאָה גְּמוּרָה.
מקשה הגמרא: **לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר נִמִּי יֵשׁ לִשְׂאוֹל, אֵי לֹא אִשְׁתּוֹ, הִיא,**
מִיָּאון נִמִּי לֹא תִבְעֵי – לֹא תִצְטָרֵךְ אִפִּילוּ מִיָּאון. דוחה הגמרא: אֵלָא
בְּכָדִי תִיפּוֹק – וְכִי תִצָּא כָּלָא כְּלוֹם, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁלְּבַעֲלָהּ אֵין שׁוּם
זְכוּת אִשְׁתּוֹ מִכָּל מְקוֹם כִּיּוֹן שֶׁתִּקְנוּ לָהּ חֲכָמִים שֶׁם נִישׁוּאִין כְּדִי
שֶׁלֹּא יִנְהַגוּ בָּהּ מִנְהַג הַפֶּקֶר בּוֹדֵא שֶׁאֵינָה יְכוּלָה לְצֵאת בְּלֹא כְּלוֹם.
אֵבֶל לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׁסוּבֵר שֶׁשׁ לֹו בָּהּ זְכוּת גְּמוּרָה, הִיא מְסֻתֵּר
לְהַצְרִיכָה גַּט, וְלִכֵּן דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְסֻתֵּרִים יוֹתֵר מִדְּבָרֵי רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ.
שנינו במשנה: **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר וכו'** כל עכבה שהיא מן
האיש, כלומר אם הסיבה שהיא מתעכבת ודרה עמו, היא מחמתו,
נחשב כאילו היא אשתו, כל עכבה שאינה מן האיש, כלומר
הסיבה שהיא מתעכבת ודרה עמו, אינה מחמתו, אינה נחשבת
אשתו. מבררת הגמרא: **הִיכִי דָּמִי – בְּמֵה מְדוּבֵר, כְּלוֹמֵר מֵה נִחְשָׁב**
לְעֶפְכָּה שְׂחִיא מִן הָאִישׁ שֶׁאֵין כֹּאשֶׁתוֹ, וְעֶפְכָּה שְׂחִיאָתָה מִן הָאִישׁ
שֶׁאֵין אֵינָה כֹּאשֶׁתוֹ. אִמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה אִמְרֵי שְׂמוּאֵל אִם תִּפְקְדוּ אַחֵרִים

אֲתִי לְאִיחֻלּוּפִי בְּנִישָׁא – יטעה סופר עם הארץ לכתוב גם בגט אשה
נוסח זה. לְכָר תִּקְנִי חָבִי – תקנו חכמים שיכתבו בגט של מיאון,
כִּיּוֹם פְּלוּנִי מִיָּאנָה פְּלוּנִית בֵּת פְּלוּנִי בְּאִנְשָׁא ו-]בפנינו.
הגמרא דנה באופני המיאון: **תִּנּוּ דְרַבְּנָן בְּבִרְיִיתָא, אֵי וְהוּ מִיָּאון,**
אִמְרָה אֵי אִפְשִׁי בְּפְלוּנִי בְּעֻלָּה, או שֶׁאִמְרָה אֵי אִפְשִׁי בְּקִדּוּשִׁין
שְׁקִידּוּשֵׁי אִמִּי וְאִתִּי, הִרִי זֶה מִיָּאון. וְתֵר עַל בֵּן אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה,
אִפִּילוּ הִיתָה יוֹשֶׁבֶת בְּאִפְרָיִם, וְהוֹלֵכֶת מִבֵּית אֲבִיהָ לְבֵית בְּעֻלָּה
לְחוּפָה, וְאִמְרָה אֵי אִפְשִׁי בְּפְלוּנִי בְּעֻלָּה, וְהוּ מִיָּאון, ואין אומרים
שֶׁאִם בִּאֵמַת הַתְּכוּנָה לִמְאֵן הִיתָה יוֹרֶדֶת מִהַאִפְרָיִם. וְתֵר עַל בֵּן
אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה, אִפִּילוּ הִיוּ אוֹרְחִין מְסוּבִין בְּבֵית בְּעֻלָּה וְהִיא עוֹמֶדֶת
וּמִשְׁקָה עֲלֵיהֶם וְאִמְרָה לָהֶם אֵי אִפְשִׁי בְּפְלוּנִי בְּעֻלָּה הֲרִי הוּא מִיָּאון.
ואף שהיה מקום לומר שאינה מתכוונת באמת למאן, שהרי אלו
שמיאנה בפניהם אינם בית דין, ואף לא יפרסמו את דבר מיאונה,
מכל מקום אנו אומרים שכוונתה למאן. וְתֵר עַל בֵּן אִמֵּר רַבִּי יוֹסִי
בִּרְ יְהוּדָה, אִפִּילוּ שִׁנְיָה – שלח אותה בְּעֻלָּה אֶצֶל חֲנֻנִי לְהִבְיָא לוֹ
חֲפִץ מְשָׁל, וְאִמְרָה הַקְטְנָה לְחֻנְנִי אֵי אִפְשִׁי בְּפְלוּנִי בְּעֻלָּה, אֵין לָךְ
מִיָּאון דְּזִל מְנָה. ואף שמיאנה רק בפני החנוני שאינו אלא אחד,
וגם יתכן שלא התכוונה למאן, אלא אמרה כן מחמת שכנסה על
בעלה שהטריח אותה להביא חפץ משלו, מכל מקום זה נחשב
מיאון.
שנינו במשנה: **רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנְשִׁינְגוֹס אוֹמֵר כָּל תִּינוּקָת וכו'** שאינה
יכולה לשמור קידושיה אינה צריכה למאן. הגמרא קובעת הלכה:
אִמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה אִמְרֵי שְׂמוּאֵל הִלְכָה בְּרַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנְשִׁינְגוֹס.
הגמרא חוזרת לדון באופנים שונים של מיאון: **תִּנָּא בְּבִרְיִיתָא,**
תִּנָּא שְׂלֹא מִיָּאנָה בְּבַעֲלָהּ, וְעוֹמֶדֶת וְנִשְׂאָת לִישׁ אַחֵר, מִשּׁוּם רַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אִמְרֵי, נִישׂוּאִיתָ הֵן הֵן מִיָּאוֹנִית, שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁנִּישְׂאָת
לֹאחֶר הִרִי גִילָתָה דַּעְתָּה שֶׁאֵינָה רוצה בבעלה הראשון.
מסתפקת הגמרא: **אִיבְעִיא לָהּ, אִם הַקְטְנָה רַק נִתְקַדְּשָׁה לֹאחֶר בְּלֹא**
שְׂמִיָּאנָה קוֹרֵם, מְהוּ, הֵאֵם גַּם קִדּוּשִׁיהָ לְשֵׁנִי נִחְשָׁבִים לְמִיָּאון
בְּרִאשׁוֹן, או שְׂדוּקָא נִישׂוּאִיהָ לְשֵׁנִי נִחְשָׁבִים לְמִיָּאון בְּרִאשׁוֹן.
והספק הוא שמא דווקא בנישואין שהיא נכנסת לרשותו של השני
לגמרי, יש בזה גילוי דעת שאינה רוצה בראשון, אבל קידושין
עדיין אינם נחשבים למיאון. הגמרא פושטת את הספק מבריייתא:
תֵּא שְׂמַע, קָמָה שְׂלֹא מִיָּאנָה וְעוֹמֶדֶת וְנִתְקַדְּשָׁה, מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן
בְּתִירָה אִמְרֵי, קִדּוּשִׁיתָ הֵן הֵן מִיָּאוֹנִית, הִרִי שְׁגַם קִדּוּשִׁיהָ לֹאחֶר
נִחְשָׁבִים מִיָּאון.
הגמרא מוסיפה להסתפק: **אִיבְעִיא לָהּ, פְּלוּנִי בְּרַבְּנָן עֲלִיהָ דְרַבִּי**
יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה – האם חכמים חולקים על רבי יהודה בן בתירה
וסוברים שהמיאון צריך להאמר בפירוש, או שחכמים לא חולקים
בוזה. וְאִם תִּיבְעִי לִזְמֵר שְׁחָכָמִים פְּלוּנִי – חולקים על רבי יהודה,
הֵאֵם אִם חוֹלְקִים עֲלֵיו רַק בְּקִדּוּשִׁין, וְלִדְעֵתָם קִבֵּלֶת הַקִּדּוּשִׁין
מֵאחֶר אֵינָה גִילוּי דַּעַת גְּמוּרָה שֶׁאֵינָה רוצה בראשון ואינה יכולה
לִהְחָשֵׁב לְמִיָּאון. או שֶׁרַבְּנָן חוֹלְקִים עַל רַבִּי יְהוּדָה אִפִּילוּ בְּנִישׂוּאִין,
וסוברים שצריך שתאמר בפירוש אי אפשי בפלוני בעלי. וְאִם
תִּיבְעִי לִזְמֵר פְּלוּנִי – שחכמים חולקים עליו אִפִּילוּ בְּנִישׂוּאִין, הֵאֵם
הִלְכָה בְּמֹתוֹ – כְּרַבִּי יְהוּדָה, או אֵין הִלְכָה בְּמֹתוֹ. וְאִם תִּיבְעִי לִזְמֵר
שְׁחָלְכָה בְּמֹתוֹ, יש להסתפק האם רק בְּנִישׂוּאִין הִלְכָה כְּמוֹתוֹ אוֹ
אִפִּילוּ בְּקִדּוּשִׁין.
הגמרא פושטת את הספיקות מהברייתא שהובאה לעיל: **תֵּא שְׂמַע,**
אִמְרֵי רַבִּי יְהוּדָה אִמְרֵי שְׂמוּאֵל הִלְכָה בְּרַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה. ומתוך
שהברייתא לא חילקה, משמע שהלכה כמותו בין בנישואין ובין
בקידושין. ומתוך שהוצרך שמואל לומר שְׁחָלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה,
מְכַלֵּל דְּפִלְגִי – משמע שחכמים חולקים עליו גם בקידושין וגם
בנישואין.
הגמרא ממשיכה להסתפק: **וְאִבְתִּי תִיבְעִי לָךְ, הֵאֵם הִלְכָה כְּרַבִּי**
יהודה שקידושיה לאחר נחשבים למיאון, אף בקטנה דִּהְוָה נְסִיכָא
מְעִיקְרָא – שהיתה נשואה לבעלה הראשון, וגם מיאון קל יכול
לבטל נישואין, או דִּלְמָא מִיבְדְּשָׁא – או שמא הלכה כרבי יהודה
רק באופן שהיתה מקודשת לבעלה הראשון, ודווקא שם מיאון קל

1 לִינְשָׂא לָהֶם, וְאִמְרָה מִחֲמַת פְּלוֹנִי שֶׁהוּא עֵדִיין בְּעָלִי אִינִי יִכּוּלָה
2 לְהִינְשָׂא לָהֶם, זֶה הִיא עֶבְכָּה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ, וְזוֹ הוֹכַחָה שֶׁהִיא רוּצָה
3 בּוֹ וְצָרִיכָה מִיֵּאוּן. אֲבָל אִם הִיא אוֹמֶרֶת שְׂאִינָה מִסְכִּימָה לְהִינְשָׂא
4 לְאַחֵרִים מִחֲמַת שֶׁהֵם בְּנֵי אָדָם שְׂאִינָם מְהוֹנֵנִין לִי, זֶה הִיא עֶבְכָּה
5 שְׂאִינָה מִן הָאִישׁ, שֶׁהִרִי מִשְׁמַע מְדַבְּרִיהָ שֶׁאִם הָיוּ מְהוֹגְגִים הִיתָה
6 נִישָׂאת לָהֶם, וְזֶה נֶחֱשֵׁב לְמִיֵּאוּן.
7 אוּפֵן נּוֹסֵף לְעֶבְכָּה מִחֲמַתּוֹ: אֲפִי בֶר אֶבִּין וְרֵב חֲנִינָא בֶר אֶבִּין דְּאִמְרִי
8 תְּרִוּיָהּ – שֶׁאִמְרוּ שְׁנֵיהֶם, נָתַן לָהּ גִּט, זֶה הִיא עֶבְכָּה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ
9 שְׂכִינָן שְׁלָא מִיֵּאנָה בּוֹ מוֹכַח שֶׁהִתְעַכְּבָה אֲצִלוֹ מִשּׁוּם שְׂרָצָתָהּ
10 לְהִיּוֹת אִשְׁתּוֹ, וְלִכֵּן הוּא אֲסוּר בְּקְרוּבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקְרוּבֵיהָ,
11 וּפְסָלָה עַל יְדֵי הַגִּט מִן הַכְּהוֹנָה. אֲבָל אִם מִיֵּאנָה בּוֹ זֶה הִיא עֶבְכָּה
12 שְׂאִינָה מִן הָאִישׁ – שְׁלָא הִתְעַכְּבָה אֲצִלוֹ בְּשִׁבִּיל לְהִיּוֹת אִשְׁתּוֹ,
13 וְלִכֵּן הוּא מוֹתֵר בְּקְרוּבוֹתֶיהָ וְהִיא מוֹתֵרֶת בְּקְרוּבֵיהָ וְלֹא פְסָלָה מִן
14 הַכְּהוֹנָה.
15 מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: הָא קֵתְנִי לְקָמֵן – הִרִי חִילוּק זֶה בֵּין יוֹצֵאת בִּגְט לְבִין
16 יוֹצֵאת בְּמִיֵּאוּן מִבּוֹאֵר בְּמִשְׁנָה לְהֵלֶן, הַמְּמַאֲנֶת בְּאִישׁ הוּא מוֹתֵר
17 בְּקְרוּבוֹתֶיהָ שֶׁל הַמִּמְאֵנֶת, וְהִיא מוֹתֵרֶת בְּקְרוּבֵיהָ, וְלֹא פְסָלָה מִן
18 הַכְּהוֹנָה. אֲבָל נָתַן לָהּ גִּט, הוּא אֲסוּר בְּקְרוּבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה
19 בְּקְרוּבֵיהָ, וּפְסָלָה מִן הַכְּהוֹנָה. וְלֹא מִסְתַּבֵּר שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב
20 כָּבֵר אָמַר אֶת הַדְּבָרִים בְּמִשְׁנָה הַקּוּדְמָת. מִתְרַצֵּת הַגִּמְרָא: פְּרוּשִׁי

21 קִמְפָּרֵשׁ – הַמִּשְׁנָה הַבָּאָה מְפָרֶשֶׁת אֶת דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב
22 בְּמִשְׁנָתוֹ.

משנה

23 מִשְׁנָתוֹ דְּנָה בְּקִטְנָה שִׁיּוּצָאֵת מִבְּעֵלָה לְאַחַר שֶׁהִיתָה נִשְׂוָאָה לוֹ
24 מִדְּרַבְּנָן, בְּאִילוֹ אוֹפְנִים שׁוֹה דִּינָה לְדִין אִשְׁתּוֹ גְּדוּלָה הַיּוֹצֵאת
25 בִּגְט: הַמְּמַאֲנֶת בְּאִישׁ, הַמִּיֵּאוּן עוֹקֵר אֶת הַנִּשְׂוָאִין, וְנֶחֱשֵׁבֶת כְּאִילוֹ
26 לֹא הִיתָה נִשְׂוָאָה מְעוּלָם, וְלִכֵּן הוּא מוֹתֵר בְּקְרוּבוֹתֶיהָ וְהִיא מוֹתֵרֶת
27 בְּקְרוּבֵיהָ, וְלֹא פְסָלָה מִן הַכְּהוֹנָה. אוֹלָם נָתַן לָהּ גִּט, הוּא אֲסוּר
28 בְּקְרוּבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקְרוּבֵיהָ, וּפְסָלָה מִן הַכְּהוֹנָה. נָתַן לָהּ בְּעֵלָה
29 גִּט וְהַחְזִירָהּ, וְאַחֵר כִּךְ מִיֵּאנָה בּוֹ, וְנִשְׂאָת לְאַחֵר וְנִתְאַרְמְלָה אוֹ
30 נִתְגַּרְשָׁה מִדֶּשֶׁנִּי, מוֹתֵרֶת לְחֻזּוֹר לוֹ – לְרֵאשׁוֹן. וְעַל אֵף שֶׁמִּנִּישְׂוָאִיהָ
31 הָרֵאשׁוֹנִים אִתּוֹ הִיא יֵצֵאת בִּגְט וּלְכַאוּרָה הִיא אֲסוּרָה לוֹ לְהַחְזִירָהּ
32 מִדִּין מַחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ לְאַחֵר שְׁנִישָׂאתָ, מִכָּל מְקוֹם כִּיּוֹן שֶׁמִּנִּישְׂוָאִיהָ
33 הַשְּׁנִיִּים אִתּוֹ הִיא יֵצֵאת בְּמִיֵּאוּן, הִרִי זֶה מִגְּלָה שֶׁהִיא קִטְנָה וּמִבְּטָל
34 גַּם אֶת הַנִּישְׂוָאִין הָרֵאשׁוֹנִים וְגַם אֶת הַגִּט שֶׁנִּתֵּן לָהּ וְאִינּוּ בְּדִין
35 מַחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ מִשְׁנִישָׂאתָ. מִיֵּאנָה בּוֹ וְהַחְזִירָהּ, וְאַחֵר כִּךְ נָתַן לָהּ גִּט
36 וְנִשְׂאָת לְאַחֵר וְנִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגַּרְשָׁה מִדֶּשֶׁנִּי, אֲסוּרָה לְחֻזּוֹר לוֹ
37 לְרֵאשׁוֹן, מִכִּיּוֹן שֶׁבְּפֶעַם הַשְּׁנִיָּה יֵצֵאת מִמֶּנּוּ בִּגְט, דִּינּוֹ כְּמַחְזִיר
38 גְּרוּשָׁתוֹ לְאַחֵר שְׁנִישָׂאתָ.
39

אוהבת אותו [שהרי על כרחא יצתה ממנו] היא מתפתת וממאנת בשני.
ומוסיף רבא: אלא אי קשיא – אם יש לך להקשות סתירה בדברי המשנה, דתקריב אדחבריה קשיא – מדין אחד של מיאון בבעל שמבטל גט שנתן לה חבירו שהיה בעלה, על דין אחר של מיאון בבעל שלא מבטל גט שנתן לה חבירו שהיה בעלה, יש להקשות. שנינו במשנה: מיאנה בו ונתקדשה ואחר כך נתן לה גט ונשאת לאחר, ונתארמלה או נתגרשה מהשני, אסורה לחזור לו. מדייקת הגמרא: מעיקם – הטעם שהיא אסורה לחזור לראשון, הוא משום דנתארמלה או נתגרשה הא – אבל אם מיאנה בשני, מותרת לחזור לו לראשון, אלא – מוכח מכאן, אתי מיאון דתקריב ומבטל גיפא דידיה – שבא מיאון שמיאנה בחבירו ומבטל את הגט של הראשון, ולכן מותר לראשון להחזירה. ורימינהי – ויש להקשות על כך ממה ששנינו בסיפא של משנתנו, קטנה הממאנת פאיש והלכה ונשאת לאחר ונתגרשה, ונשאת לאחר ומיאנה בו, ושוב נישאת לאחר וגירשה, זה הכלל, כל בעל שציצתה ממנו בגט אסורה לחזור לו, וכל בעל שיצאה ממנו ממאנת לחזור לו. אלא – מוכח שלא אתי מיאון דתקריב, ומבטל גיפא דידיה – שמיאון שמיאנה בחבירו אינו מבטל את הגט שלו.
מתרצת הגמרא: אמר רבי אלעזר, תברא – שבידה, כלומר, אמנם שני הדינים סותרים זה את זה, וצריך לומר שמי ששנה זו – התנא ששנה דין זה, לא שנה זו – לא שנה את הדין השני, אלא תנא אחר שנה.
דרך נוספת ליישב המשנה: עולא אמר, את משנתנו שנה תנא אחד, אלא שהדין בסיפא שמיאון בבעל זה אינו מבטל גט של חבירו, מדובר בגט ששליש בנתיב – ששלוש פעמים יצאה מבעלה בגט, דמיחזא בגדולה – באופן זה היא נראית כגדולה, ואין המיאון באחד יכול לבטל את שלשת הגיטין של הבעלים הקודמים. אבל גט שנתן בעל אחד או שני גיטין של שני בעלים, יכול מיאון בבעל שלישי שאחריהם לבטלם, והראשונים רשאים להחזירה.
מבררת הגמרא: לפי תירוצו של רבי אלעזר, שאת משנתנו שנה שני תנאים, מאן תנא – מי הם התנאים שנחלקו בדבר. אמר רב יהודה אמר רב, מאי דתניב – מה כוונת הפסוק המתאר את צרות החזרה (איכה ה' ד), 'מימינו בקפץ שתינו עצינו במחירי וכו', בפשט תפסנה כשגזרו שלא ללמוד תורה, נתבקשה – נשאלה הלכה זו, תרי שציצתה מראשון בגט ומשני ממאנת, מהו שתחזור לראשון, האם המיאון של השני מבטל את הגט של הראשון או לא, ולא היתה בידם תשובה. שקרו אדם אחד פארע מאות וזו וזוהי התקיים הפסוק 'מימינו בכסף שתינו', והיינו שהיו צריכים לשלם כסף רב כדי ללמוד דבר תורה שנמשלה למים ונאסרו על ידו את רבי עקיבא שהיה אז בבית האסורין, ואמר. וכן שאלו את רבי יהודה בן בתירה שהיה גר בגזיבין, ואמר.
יש אומרים ששאלה אחרת נשאלה התנאים האלה. אמר רבי ישימאל ברבי יוסי, לשאלה זו לא הוצרכנו לתשובה, שהרי אם לאיסור פרת של אשת איש, כלומר כל קטנה שנתקדשה ונישאה והיא אשת איש האסורה לכל העולם באיסור כרת (ומדרבנן), את זה התיר – הפקעת על ידי המיאון של הקטנה בלי גט, הרי שעל ידי המיאון הוברר שמעשה הקטנה אינם כלום, אם כן לאיסור לאו של מחזיר גרושתו לא כל שכן שהמיאון מתירו על ידי שמגלה שנישואיה והגט אינם כלום. פרו – אולם כך שאלו, הרי שהיתה קטנה יתומה ואשת שמעון שהיה אחי אמו של ראובן, שהיה שניה לו – שאסורה על ראובן מדרבנן, ומת שמעון אחי אמו ונשאה לו שהיה אחיו של ראובן מאביו ולא מאמו ולכן היתה מותרת לו. ומת לו אחיו מאביו, ועתה נפלה אשתו לפני ראובן [אחיו מאביו] ליבום. יבמה זו אסורה על ראובן היבם משום שניה שהרי היתה אשת שמעון אחי אמו, והספק הוא מהו שתתאן השתא – האם יכולה היבמה למאן עתה לאחר מות שמעון בנישואיה איתו ותקריבהו לנישואין קמאי – ותעקור למפרע את אותם הנישואים הראשונים ושוב לא תהיה על ראובן ערוה, ותתייבם (צרתה) לו.

זה הכלל, גט אחר מיאון אסורה לחזור לו, כלומר אף אם פעמים רבות נשאה ויצאה ממנו וחזר ונשאה ושוב יצאה ממנו, פעם יצאה ממנו בגט ופעם במיאון, אם לאחר שיצאה ממנו בגט הלכה ונישאה לאדם אחר, ומת אותו אדם או גירשה, אסור לו להחזירה כדין מחזיר גרושתו לאחר שנישאת לאחר. אבל מיאון אחר גט מותרת לחזור לו, כלומר אבל אם לאחר שיצאה ממנו במיאון הלכה ונישאה לאדם אחר, ומת אותו אדם או גירשה, מותר לו להחזירה.
הממאנת פאיש, ונשאת לאחר ונתגרשה השני, וחזרה ונישאת לאחר ומיאנה בו [בשני], ושוב נישאת לאחר ונתגרשה השלישי, ועתה רוצה לחזור לאחד מבעליה הראשונים, זה הכלל, כל מי שציצתה הימנו בגט, אף אם יצאה מהבא אחריו במיאון אסורה לחזור לו, ואין אומרים שהמיאון של הבא אחריו מבטל את הגט שקיבלה מהקודם לו, ועוקר את הנישואין הקודמים. וכל מי שיצאה ממנו במיאון מותרת לחזור לו, לפי שהמיאון עוקר את הנישואין למפרע, ואין זה מחזיר גרושתו.
גמרא
שנינו בתחילת המשנה: קטנה שנישאת ויצאה מבעלה בגט והחזירה ומיאנה בו, ונשאת לאחר ומת אותו אדם או גירשה, יכולה לחזור לראשון. אומרת הגמרא: אלא – מוכח מדברי המשנה, אתי [בא] מיאון של הנישואין השניים ומבטל את הגט שקיבלה בנישואין הראשונים, והתברר שנישואיה היו מעשה קטנה שאינם כלום. מקשה הגמרא: ורימינהי – יש להקשות על כך ממה ששנינו בסיפא, הממאנת פאיש ונשאת לאחר ונתגרשה, ושוב נשאת לאחר ומיאנה בו, ושוב נשאת לאחר ונתגרשה, זה הכלל, כל שציצתה הימנו בגט, אסורה לחזור לו, וכל שיצאה ממנו במיאון, מותרת לחזור לו. אלא – מוכח מכאן, לא אתי מיאון דתקריב – שלא בא המיאון שמיאנה בחבירו ומבטל גיפא דידיה – ומבטל את הגט שלו, ואף שאחרי שהוא נתן לה גט היא מיאנה בנישואין של חבירו, אין אומרים שהמיאון בחבירו ביטל את הגט שלו.
מתרצת הגמרא: אמר רב יהודה אמר שמואל, תברא – שבידה, כלומר, שני הדינים אכן סותרים זה את זה, וצריך לומר שמי ששנה זו – התנא ששנה דין זה, לא שנה זו – לא שנה את הדין השני, אלא תנא אחר שנה.
הגמרא מביאה תירוץ אחר: אמר רבא, ומאי קושיא, ודלמא מיאון דידיה מבטל גט ידיה – שמא מיאון מבטל גט דווקא כשממאנת בבעל שנתן לה את הגט, אבל מיאון דתקריב לא מבטל גיפא דידיה. ומעתה, ברישא של המשנה מדובר שהיא מיאנה באותו בעל שנתן את הגט, ולכן הגט בטל, ואילו בסיפא היא לא מיאנה בבעל שנתן לה את הגט אלא בבעל אחר. ומבאר רבא: ומאי שנה מיאון דתקריב דלא מבטל גיפא דידיה – ובמה שונה מיאון בבעל שלא נתן את הגט שאינו מבטל, ממיאון בבעל שנתן את הגט שמבטלו, הלא בשני המקרים המיאון מגלה שהיא קטנה ואין מעשה כלום וגטיה בטל. אלא אידי – על ידי דמפדת ברמיזותיו וקריצותיו, אול ומשכש ומייתי לה – על ידי רמיזותיו וקריצותיו, בעלה יפתה אותה למאן בשני ויחזיר אותה אליו. לכן תקנו חכמים שהמיאון של השני לא יבטל את הגט של הבעל הקודם, וממילא תהא אסורה לו כדין מחזיר גרושתו. שואלת הגמרא: מיאון דידיה נמי לא ליבטל גיפא דידיה – שגם מיאון באותו בעל שנתן לה בעבר גט לא יועיל, ואם נישאת לאדם אחר תיאסר לחזור אליו, שכן יש לחשוש דאידי – שעל ידי דמפדת ברמיזותיו וקריצותיו, אול משכש ומייתי לה – יפתנה שתמאן בבעלה השני ויחזירה אליו. משיבה הגמרא: הא כבר שכיבא ולא אישכשא – הלא כבר ניסה לפתותה ולא התפתתה. כלומר אם לאחר שגירשה החזירה, מסתבר שהוא ניסה לפתותה שתשאר אצלו ולא תמאן, והיא לא התפתתה ומיאנה בו, לכן לא חוששים שלאחר שנישאת לאחר שיצליח לפתותה שתמאן בבעלה שני ותחזור אליו. אבל כשגירשה ונישאה לאחר, יש חשש שיפתנה ויאמר שהוא מתחרט שגירשה, ומחמת שהיא

1 וצדדי הספק, האם יש מיאון לאחר מיתה במקום מצנה, כלומר
2 האם יש להתיר לקטנה למאן אחר מיתת בעלה כדי להפקיע
3 ממנה איסור שניה על מנת לקיים מצות יבום, או לא. שברו שני
4 בני אדם בארבע מאות זוז, ובאו ושאלו את רבי עקיבא בבית
5 האסורין ואסר, וכן שאלו את רבי יהודה בן בתירה בנציבין, ואסר.
6 נמצא שלדעת רב, התנאים ורבי עקיבא ורבי יהודה בן בתירה
7 סוברים שמיאון בבעל השני אינו מבטל גט של בעלה הראשון,
8 ואילו רבי ישמעאל ברבי יוסי סבר שכלל לא נשאלו שאלה זו, לפי
9 שפשוט שמיאון בבעל זה מבטל גט של בעלה הקודם. מעתה שני
10 התנאים ששנו את משנתנו, הם רבי ישמעאל ברבי יוסי ששנה את
11 הרישא, ורב ששנה את הסיפא.

12 הגמרא דנה בשיטת רב שמיאון בבעל זה אינו מבטל גט של בעל
13 קודם: אמר רב יצחק בר אשיא, ומודה רב שמואל בן אבהו שכל זה
14 שנתאסרה עליו. כלומר, אף שלבעל הראשון שנתן גט אסור
15 להחזירה אף אם מיאנה בבעל שנישאה לו לאחריו, מכל מקום
16 לאחיו של הבעל הראשון מודה רב שמותר לו להינשא לה, ואינה
17 נחשבת לגרושת אחיו. מקשה הגמרא: פשיטא שכך הדין שלאחיו
18 היא מותרת, שהרי דווקא הוא ניהו – הוא זה דמפירת הקטנה
19 ברמיזתו וקריצותיו, וחששו חכמים שהוא יפתה אותה למאן
20 בבעלה השני כדי שתחזור אליו, ולכן אסרו לו להחזירה, אבל

21 אחיו שהיא אינה מכרת רמיזותיו וקריצותיו, לא קיים החשש
22 שיפתה אותה למאן בבעלה כדי שישאנה, ופשוט שעל ידי המיאון
23 אינה עוד גרושת אחיו. מתרצת הגמרא: מהו דתימא – שמא תאמר
24 ליגזור האי – שיש לגזור ולאסור באחי המגרש אמו האי – משום
25 המגרש עצמו, שאם נתיר לאחיו יטעו להתיר גם לבעלה שיוכל
26 להחזירה, קא משמע לן רבי יצחק שלא גזרו כן ומותרת לינשא
27 לאחיו.

28 יש ששנו את דברי רב יצחק בר אשיאן באופן שונה: ואיכא דאמרי
29 – ויש אומרים שכך אמר רב יצחק בר אשיאן, בשם שאסורה לו,
30 כך אסורה לאחיו. מקשה הגמרא: והא אינה מפירת בקריצותיהם
31 ורמיזותיהם של האחים ואם כן לא קיים לגבם החשש שיפתו אותה
32 למאן בבעלה. מתרצת הגמרא: גזירה אחיו אמו הוא – חכמים
33 חששו שאם נתיר לאחים לשאת אותה יטעו להתיר גם לבעלה
34 שגירשה, ולכן אסרו אותה גם לאחים.

משנה

35 משנתנו דנה ביבום אשה [גדולה או קטנה] שהיתה גרושת אחיו
36 בנישואים ראשונים: המגרש את האשה והחזירה ומת בלא בנים
37 מותרת ליבם, ולא אומרים שמאחר שהתגרשה מאחיו בנישואיה
38 הראשונים איתו, יש לאוסרה על היבם מדין גרושת אחיו.
39